

ΕΥΡΩΠΑΙΟΣ ΕΠΟΠΤΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ

Περίληψη της γνωμοδότησης του Ευρωπαίου Επόπτη Προστασίας Δεδομένων επί των προτάσεων σχετικά με την ευρωπαϊκή εντολή υποβολής και την ευρωπαϊκή εντολή διατήρησης ηλεκτρονικών αποδεικτικών στοιχείων σε ποινικές υποθέσεις

(Το πλήρες κείμενο της παρούσας γνωμοδότησης είναι διαθέσιμο στην αγγλική, γαλλική και γερμανική γλώσσα στον δικτυακό τόπο του ΕΕΠΔ www.edps.europa.eu)

(2020/C 32/04)

Τον Απρίλιο του 2018, η Επιτροπή υπέβαλε δύο προτάσεις –ενός κανονισμού και μίας οδηγίας– για τη θέσπιση νομικού πλαισίου που θα καθιστούσε ευκολότερη και ταχύτερη την εξασφάλιση και την απόκτηση πρόσβασης των αστυνομικών και των δικαστικών αρχών σε ηλεκτρονικά αποδεικτικά στοιχεία σε διασυνοριακές υποθέσεις. Έκτοτε, το Συμβούλιο ενέκρινε γενικές προσεγγίσεις σχετικά με τις προτάσεις και το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο εξέδωσε διάφορα έγγραφα εργασίας. Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο Προστασίας Δεδομένων εξέδωσε τη γνωμοδότησή του. Υπήρξαν σχετικές εξελίξεις σε διεθνές επίπεδο, κυρίως με την έναρξη διαπραγματεύσεων για μια διεθνή συμφωνία με τις Ηνωμένες Πολιτείες σχετικά με τη διασυνοριακή πρόσβαση σε ηλεκτρονικά αποδεικτικά στοιχεία καθώς και με τις εργασίες για ένα δεύτερο πρόσθετο πρωτόκολλο στη σύμβαση για το έγκλημα στον κυβερνοχώρο. Με την παρούσα γνωμοδότηση, ο ΕΕΠΔ επιθυμεί να παράσχει στον νομοθέτη της Ένωσης νέα στοιχεία για τις επικείμενες εργασίες σχετικά με τις προτάσεις, λαμβάνοντας υπόψη τις εξελίξεις που προαναφέρθηκαν.

Στον σημερινό κόσμο ο οποίος μεταβάλλεται από τις νέες τεχνολογίες, ο χρόνος είναι συχνά καθοριστικής σημασίας για τη διασφάλιση της πρόσβασης των εν λόγω αρχών σε δεδομένα τα οποία είναι απαραίτητα για την εκπλήρωση της αποστολής τους. Ταυτόχρονα, ακόμη και όταν διερευνούν εγχώριες υποθέσεις, οι αρχές επιβολής του νόμου έρχονται αντιμέτωπες με ολόένα και περισσότερες «διασυνοριακές καταστάσεις», απλώς και μόνο λόγω της χρήσης αλλοδαπού παρόχου υπηρεσιών και της ηλεκτρονικής αποθήκευσης πληροφοριών σε άλλο κράτος μέλος. Ο ΕΕΠΔ στηρίζει τον στόχο της εξασφάλισης της πρόσβασης των αρχών επιβολής του νόμου σε αποτελεσματικά εργαλεία για τη διερεύνηση και τη δίωξη ποινικών αδικημάτων, εκφράζει δε ιδιαίτερα την ικανοποίησή του για τον στόχο των προτάσεων για επιτάχυνση και διευκόλυνση της πρόσβασης σε δεδομένα σε διασυνοριακές υποθέσεις μέσω της απλούστευσης των διαδικασιών εντός της ΕΕ.

Ταυτόχρονα, ο ΕΕΠΔ επιθυμεί να τονίσει ότι κάθε πρωτοβουλία στον εν λόγω τομέα πρέπει να σέβεται πλήρως τον Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της ΕΕ και το πλαίσιο προστασίας δεδομένων της ΕΕ και ότι είναι απαραίτητο να διασφαλιστεί η ύπαρξη όλων των αναγκαίων εγγυήσεων. Ειδικότερα, η αποτελεσματική προστασία των θεμελιωδών δικαιωμάτων στη διαδικασία διασυνοριακής συγκέντρωσης ηλεκτρονικών αποδεικτικών στοιχείων απαιτεί μεγαλύτερη συμμετοχή των δικαστικών αρχών στο κράτος μέλος εκτέλεσης. Θα πρέπει να συμμετέχουν συστηματικά όσο το δυνατόν νωρίτερα στην εν λόγω διαδικασία, να έχουν τη δυνατότητα να ελέγχουν τη συμμόρφωση των εντολών με τον Χάρτη και να έχουν την υποχρέωση να εγείρουν λόγους απόρριψης σε αυτή τη βάση.

Επιπλέον, θα πρέπει να αποσαφηνιστούν οι ορισμοί των κατηγοριών δεδομένων στον προτεινόμενο κανονισμό και να εξασφαλιστεί η συνοχή τους με άλλους ορισμούς κατηγοριών δεδομένων στο ενωσιακό δίκαιο. Συνιστά επίσης την επανεκτίμηση της ισορροπίας μεταξύ των τύπων αδικημάτων για τα οποία θα μπορούσαν να εκδοθούν ευρωπαϊκές εντολές υποβολής στοιχείων και των συναφών κατηγοριών δεδομένων ενόψει της σχετικής νομολογίας του Δικαστηρίου της ΕΕ.

Επιπλέον, ο ΕΕΠΔ διατυπώνει συγκεκριμένες συστάσεις όσον αφορά διάφορες πτυχές των προτάσεων ηλεκτρονικών αποδεικτικών στοιχείων που απαιτούν βελτιώσεις: η αυθεντικότητα και η εμπιστευτικότητα των εντολών και των δεδομένων που διαβιβάζονται, η περιορισμένη διατήρηση στο πλαίσιο των ευρωπαϊκών εντολών διατήρησης, το ισχύον πλαίσιο προστασίας δεδομένων, τα δικαιώματα των υποκειμένων των δεδομένων, η εξασφάλιση ασυλίων και προνομίων για τα υποκείμενα των δεδομένων, οι νόμιμοι εκπρόσωποι, οι προθεσμίες συμμόρφωσης με τις ευρωπαϊκές εντολές υποβολής στοιχείων και η δυνατότητα των παρόχων υπηρεσιών να αντιτίθενται στις εντολές.

Τέλος, ο ΕΕΠΔ ζητά μεγαλύτερη σαφήνεια όσον αφορά την αλληλεπίδραση του προτεινόμενου κανονισμού με μελλοντικές διεθνείς συμφωνίες. Ο προτεινόμενος κανονισμός θα πρέπει να διατηρήσει το υψηλό επίπεδο προστασίας των δεδομένων στην ΕΕ και να αποτελέσει σημείο αναφοράς κατά τη διαπραγμάτευση διεθνών συμφωνιών σχετικά με τη διασυνοριακή πρόσβαση σε ηλεκτρονικά αποδεικτικά στοιχεία.

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΚΑΙ ΠΛΑΙΣΙΟ

1. Στις 17 Απριλίου 2018, η Επιτροπή δημοσίευσε δύο νομοθετικές προτάσεις (εφεξής «οι προτάσεις»), οι οποίες συνοδεύτηκαν από μια εκτίμηση επιπτώσεων ⁽¹⁾ και συμπεριλάμβαναν τα εξής:
  - μια πρόταση κανονισμού σχετικά με την ευρωπαϊκή εντολή υποβολής και την ευρωπαϊκή εντολή διατήρησης ηλεκτρονικών αποδεικτικών στοιχείων σε ποινικές υποθέσεις ⁽²⁾ (εφεξής «ο προτεινόμενος κανονισμός»),
  - μια πρόταση οδηγίας σχετικά με τη θέσπιση εναρμονισμένων κανόνων για τον ορισμό νόμιμων εκπροσώπων με σκοπό τη συγκέντρωση αποδεικτικών στοιχείων στο πλαίσιο ποινικών διαδικασιών ⁽³⁾ (εφεξής «η προτεινόμενη οδηγία»).
2. Ο προτεινόμενος κανονισμός θα συνυπάρχει με την οδηγία 2014/41/ΕΕ περί της ευρωπαϊκής εντολής έρευνας σε ποινικές υποθέσεις (εφεξής «οδηγία ΕΕΕ») ⁽⁴⁾, η οποία αποσκοπεί στη διευκόλυνση της διαδικασίας συγκέντρωσης αποδεικτικών στοιχείων στην επικράτεια άλλου κράτους μέλους και καλύπτει όλους τους τύπους συγκέντρωσης αποδεικτικών στοιχείων, συμπεριλαμβανομένων των ηλεκτρονικών δεδομένων ⁽⁵⁾. Όλα τα κράτη μέλη που συμμετείχαν στην έκδοση της οδηγίας ΕΕΕ ⁽⁶⁾ είχαν προθεσμία έως τον Μάιο του 2017 για την ενσωμάτωσή της στην εθνική τους νομοθεσία ⁽⁷⁾.
3. Στις 26 Σεπτεμβρίου 2018, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο Προστασίας Δεδομένων ⁽⁸⁾ (εφεξής «ΕΣΠΔ») εξέδωσε γνωμοδότηση ⁽⁹⁾ σχετικά με τις προτάσεις.
4. Στις 7 Δεκεμβρίου 2018 και στις 8 Μαρτίου 2019, το Συμβούλιο εξέδωσε τη γενική του προσέγγιση σχετικά με τον προτεινόμενο κανονισμό ⁽¹⁰⁾ και την προτεινόμενη οδηγία ⁽¹¹⁾ αντίστοιχα. Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο δημοσίευσε μια σειρά εγγράφων εργασίας.
5. Ο Ευρωπαίος Επόπτης Προστασίας Δεδομένων (εφεξής «ΕΕΠΔ») επιδοκιμάζει το γεγονός ότι οι υπηρεσίες της Επιτροπής ζήτησαν τη γνώμη του ανεπίσημα πριν από την έκδοση των προτάσεων. Ο ΕΕΠΔ χαιρετίζει επίσης τις παραπομπές στην παρούσα γνωμοδότηση στην αιτιολογική σκέψη 66 του προτεινόμενου κανονισμού και στην αιτιολογική σκέψη 24 της προτεινόμενης οδηγίας.
6. Στις 5 Φεβρουαρίου 2019, η Επιτροπή εξέδωσε δύο συστάσεις για αποφάσεις του Συμβουλίου: σύσταση για την έγκριση της έναρξης διαπραγματεύσεων με σκοπό τη σύναψη συμφωνίας μεταξύ της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ) και των Ηνωμένων Πολιτειών της Αμερικής (ΗΠΑ) σχετικά με τη διασυνοριακή πρόσβαση σε ηλεκτρονικά αποδεικτικά στοιχεία στο πλαίσιο της δικαστικής συνεργασίας σε ποινικές υποθέσεις ⁽¹²⁾ και σύσταση για την έγκριση της συμμετοχής της Επιτροπής, εξ ονόματος της ΕΕ, σε διαπραγματεύσεις σχετικά με δεύτερο πρόσθετο πρωτόκολλο της σύμβασης του Συμβουλίου της Ευρώπης για το έγκλημα στον κυβερνοχώρο (CETS αριθ. 185) (εφεξής «Σύμβαση για το έγκλημα στον κυβερνοχώρο») ⁽¹³⁾. Οι δύο συστάσεις αποτέλεσαν αντικείμενο δύο γνωμοδοτήσεων του ΕΕΠΔ ⁽¹⁴⁾. Οι διαπραγματεύσεις τόσο με τις ΗΠΑ όσο και στο Συμβούλιο της Ευρώπης είναι άρρηκτα συνδεδεμένες.
7. Τον Φεβρουάριο του 2019, η Επιτροπή Πολιτικών Ελευθεριών, Δικαιοσύνης και Εσωτερικών Υποθέσεων του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου απηύθυνε παρόμοιες επιστολές στον ΕΕΠΔ και στο ΕΣΠΔ προκειμένου να ζητήσει νομική εκτίμηση των επιπτώσεων του νόμου CLOUD των ΗΠΑ ⁽¹⁵⁾ που εγκρίθηκε από το Κογκρέσο των ΗΠΑ τον Μάρτιο του 2018, σχετικά με το ευρωπαϊκό νομικό πλαίσιο για την προστασία των δεδομένων. Στις 12 Ιουλίου 2019, ο ΕΕΠΔ και το ΕΣΠΔ εξέδωσαν κοινή απάντηση στο εν λόγω αίτημα με την αρχική τους αξιολόγηση ⁽¹⁶⁾.
8. Στις 3 Οκτωβρίου 2019, το Ηνωμένο Βασίλειο και οι Ηνωμένες Πολιτείες υπέγραψαν διμερή συμφωνία σχετικά με τη διασυνοριακή πρόσβαση σε ηλεκτρονικά αποδεικτικά στοιχεία με σκοπό την αντιμετώπιση σοβαρών εγκλημάτων ⁽¹⁷⁾. Είναι η πρώτη εκτελεστική συμφωνία η οποία επιτρέπει στους παρόχους υπηρεσιών στις ΗΠΑ να συμμορφώνονται με αιτήματα για δεδομένα περιχομένου από τρίτες χώρες βάσει του νόμου CLOUD των ΗΠΑ.

Η παρούσα γνωμοδότηση καλύπτει και τις δύο προτάσεις, οι οποίες ωστόσο επικεντρώνονται στον προτεινόμενο κανονισμό. Σύμφωνα με την αποστολή του ΕΕΠΔ, επικεντρώνεται πρωτίτως στα δικαιώματα στην ιδιωτική ζωή και στην προστασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και έχει ως στόχο να είναι συνεκτική και συμπληρωματική της γνωμοδότησης 23/2018 του ΕΣΠΔ, λαμβάνοντας επίσης υπόψη τις γενικές προσεγγίσεις του Συμβουλίου και τα έγγραφα εργασίας του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου.

5. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

70. Ο ΕΕΠΔ στηρίζει τον στόχο της διασφάλισης της πρόσβασης των αρχών επιβολής του νόμου και των δικαστικών αρχών σε αποτελεσματικά εργαλεία για τη διερεύνηση και τη δίωξη ποινικών αδικημάτων σε έναν κόσμο ο οποίος μεταβάλλεται από τις νέες τεχνολογίες. Ταυτόχρονα, ο ΕΕΠΔ επιθυμεί να διασφαλίσει ότι η εν λόγω ενέργεια σέβεται απολύτως τον Χάρτη και το κεκτημένο της ΕΕ στον τομέα της προστασίας των δεδομένων. Ο προτεινόμενος κανονισμός απαιτεί την αποθήκευση και την κοινοποίηση δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα εντός και εκτός της ΕΕ μεταξύ των αρμόδιων αρχών των κρατών μελών, ιδιωτικών φορέων και, σε ορισμένες περιπτώσεις, αρχών τρίτων χωρών. Συνεπάγεται περιορισμούς όσον αφορά τα δύο θεμελιώδη δικαιώματα του σεβασμού της ιδιωτικής ζωής και της προστασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που

κατοχυρώνονται από τα άρθρα 7 και 8 του Χάρτη. Για να είναι νόμιμοι, οι εν λόγω περιορισμοί πρέπει να συνάδουν με τις προϋποθέσεις που ορίζονται στο άρθρο 52 παράγραφος 1 του Χάρτη και να πληρούν ιδίως την προϋπόθεση της αναγκαιότητας.

71. Ο ΕΕΠΔ θεωρεί, πρώτον, ότι θα πρέπει να εξεταστούν περαιτέρω και άλλες εναλλακτικές που θα παρέχουν μεγαλύτερες εγγυήσεις επιτυγχάνοντας ταυτόχρονα τους ίδιους στόχους.
72. Δεύτερον, ο ΕΕΠΔ λαμβάνει υπόψη ότι ο προτεινόμενος κανονισμός περιέχει ήδη πολλές δικονομικές εγγυήσεις. Ωστόσο, ο ΕΕΠΔ εκφράζει την ανησυχία του για το γεγονός ότι η σημαντική ευθύνη του ελέγχου της συμμόρφωσης του πιστοποιητικού ΕΕΥ και του πιστοποιητικού ΕΕΔ με τον Χάρτη ανατίθεται σε παρόχους υπηρεσιών και συνιστά τη συμμετοχή των δικαστικών αρχών που ορίζονται από το κράτος μέλος εκτέλεσης το συντομότερο δυνατό στη διαδικασία συγκέντρωσης ηλεκτρονικών αποδεικτικών στοιχείων.
73. Ο ΕΕΠΔ συνιστά τη διασφάλιση περαιτέρω συνοχής μεταξύ των ορισμών των κατηγοριών ηλεκτρονικών αποδεικτικών στοιχείων και των υφιστάμενων ορισμών συγκεκριμένων κατηγοριών δεδομένων βάσει της ενωσιακής νομοθεσίας καθώς και την επανεξέταση της κατηγορίας των δεδομένων πρόσβασης, ή η πρόσβαση στα εν λόγω δεδομένα να υπόκειται σε παρόμοιες προϋποθέσεις με εκείνες που αφορούν την πρόσβαση σε κατηγορίες δεδομένων για τις συναλλαγές και δεδομένων περιεχομένου. Ο προτεινόμενος κανονισμός θα πρέπει να ορίζει σαφείς και απλούς ορισμούς για κάθε κατηγορία δεδομένων προκειμένου να διασφαλίζεται η ασφάλεια δικαίου για όλους τους εμπλεκόμενους φορείς. Συνιστά επίσης την τροποποίηση του προτεινόμενου ορισμού της κατηγορίας δεδομένων συνδρομητών, προκειμένου αυτός να διευκρινιστεί περαιτέρω.
74. Συνιστά περαιτέρω την επανεκτίμηση της ισορροπίας μεταξύ του τύπου αδικημάτων για τα οποία θα μπορούσαν να εκδοθούν ευρωπαϊκές εντολές υποβολής στοιχείων (ΕΕΥΣ) και των συναφών κατηγοριών δεδομένων λαμβάνοντας υπόψη την πρόσφατη σχετική νομολογία του ΔΕΕ. Ειδικότερα, η δυνατότητα έκδοσης ΕΕΥΣ για τη δημιουργία δεδομένων σχετικά με τις συναλλαγές και δεδομένων περιεχομένου θα πρέπει να περιορίζεται σε σοβαρά εγκλήματα. Το ιδανικό θα ήταν ο ΕΕΠΔ να υποστηρίξει τον ορισμό ενός κλειστού καταλόγου συγκεκριμένων αξιόποινων πράξεων για τις ΕΕΥΣ για τη δημιουργία δεδομένων σχετικά με τις συναλλαγές και δεδομένων περιεχομένου, γεγονός που θα αύξανε επίσης την ασφάλεια δικαίου για όλους τους εμπλεκόμενους φορείς.
75. Ο ΕΕΠΔ διατυπώνει επίσης συστάσεις που αποσκοπούν στην εξασφάλιση του σεβασμού των δικαιωμάτων προστασίας των δεδομένων και ιδιωτικής ζωής, επιτυγχάνοντας παράλληλα την ταχεία συγκέντρωση αποδεικτικών στοιχείων για συγκεκριμένες ποινικές διαδικασίες. Αυτές επικεντρώνονται στην ασφάλεια της διαβίβασης δεδομένων μεταξύ όλων των εμπλεκόμενων φορέων, στην αυθεντικότητα των εντολών και των πιστοποιητικών και στην περιορισμένη διατήρηση δεδομένων στο πλαίσιο μιας ΕΕΥΣ.
76. Πέραν των γενικών παρατηρήσεων και των κύριων συστάσεων που προσδιορίζονται ανωτέρω, ο ΕΕΠΔ διατύπωσε πρόσθετες συστάσεις στην παρούσα γνωμοδότηση σχετικά με τις ακόλουθες πτυχές των προτάσεων:
  - την παραπομπή στο ισχύον πλαίσιο προστασίας των δεδομένων,
  - τα δικαιώματα των υποκειμένων των δεδομένων (αυξημένη διαφάνεια και δικαίωμα άσκησης ένδικων μέσων),
  - την εξασφάλιση ασυλιών και προνομίων για τα υποκείμενα των δεδομένων,
  - τον ορισμό νόμιμων εκπροσώπων για τη συγκέντρωση αποδεικτικών στοιχείων σε ποινικές υποθέσεις,
  - τις προθεσμίες συμμόρφωσης με τις ΕΕΥΣ και τη δημιουργία των δεδομένων,
  - τη δυνατότητα για τους παρόχους υπηρεσιών να αντιτίθενται σε εντολές που βασίζονται σε περιορισμένους λόγους.
77. Τέλος, ο ΕΕΠΔ γνωρίζει το ευρύτερο πλαίσιο στο οποίο κατατέθηκε η πρωτοβουλία καθώς και τις δύο αποφάσεις του Συμβουλίου που εγκρίθηκαν, μία σχετικά με το δεύτερο πρόσθετο πρωτόκολλο για τα εγκλήματα στον κυβερνοχώρο στο Συμβούλιο της Ευρώπης και μία σχετικά με την έναρξη διαπραγματεύσεων με τις Ηνωμένες Πολιτείες. Ζητά μεγαλύτερη σαφήνεια όσον αφορά την αλληλεπίδραση του προτεινόμενου κανονισμού με διεθνείς συμφωνίες. Ο ΕΕΠΔ είναι πρόθυμος να συμβάλει εποικοδομητικά ώστε να εξασφαλιστεί η συνοχή και η συμβατότητα μεταξύ των τελικών κειμένων και του πλαισίου προστασίας δεδομένων της ΕΕ.

Βρυξέλλες, 6 Νοεμβρίου 2019.

Wojciech Rafał WIEWIÓROWSKI
Αναπληρωτής Επόπτης

(¹) Έγγραφο εργασίας των υπηρεσιών της Επιτροπής: Εκτίμηση επιπτώσεων, SWD(2018) 118 final (εφεξής «Εκτίμηση επιπτώσεων»), διαθέσιμο στη διεύθυνση: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=SWD%3A2018%3A118%3AFIN>.

(²) Πρόταση κανονισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με την ευρωπαϊκή εντολή υποβολής και την ευρωπαϊκή εντολή διατήρησης ηλεκτρονικών αποδεικτικών στοιχείων σε ποινικές υποθέσεις, COM(2018) 225 final.

- (³) Πρόταση οδηγίας του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με τη θέσπιση εναρμονισμένων κανόνων για τον ορισμό νόμιμων εκπροσώπων με σκοπό τη συγκέντρωση αποδεικτικών στοιχείων στο πλαίσιο ποινικών διαδικασιών, COM(2018)226 final.
- (⁴) Οδηγία 2014/41/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 3ης Απριλίου 2014, περί της ευρωπαϊκής εντολής έρευνας σε ποινικές υποθέσεις, ΕΕ L 130 της 1.5.2014, σ. 1· βλέπε άρθρο 23 του προτεινόμενου κανονισμού.
- (⁵) Η οδηγία ΕΕΕ προβλέπει την άμεση συνεργασία μεταξύ της αρχής έκδοσης σε ένα κράτος μέλος και της αρχής εκτέλεσης σε άλλο κράτος μέλος ή, κατά περίπτωση, μέσω της/των κεντρικής(-ών) αρχής(-ών) που ορίζεται(-ονται) από τα ενδιαφερόμενα κράτη μέλη. Στόχος της είναι να διευκολύνει και να επιταχύνει τη συνεργασία αυτή, προβλέποντας τυποποιημένες μορφές και αυστηρές προθεσμίες και να εξαλείψει πολλά εμπόδια στον τομέα της διασυνοριακής συνεργασίας· για παράδειγμα, «Μια ΕΕΕ μπορεί να εκδοθεί από την εκδίδουσα αρχή για να ληφθεί οποιοδήποτε μέτρο με σκοπό την προσωρινή πρόληψη της καταστροφής, μετατροπής, απομάκρυνσης, μεταφοράς ή διάθεσης ενός στοιχείου το οποίο μπορεί να χρησιμεύσει ως απόδειξη» και «Η αρχή εκτέλεσης αποφασίζει και κοινοποιεί την απόφαση της περί των προσωρινών μέτρων το συντομότερο δυνατόν και, εφόσον είναι εφικτό, εντός 24 ωρών από την παραλαβή της ΕΕΕ» (άρθρο 32)· επίσης η εκτέλεση μιας ΕΕΕ για την αναγνώριση προσώπων που έχουν συνδρομή σε έναν συγκεκριμένο αριθμό τηλεφώνου ή διεύθυνση IP δεν υπόκειται στην απαίτηση του διττού αξιόποινου [άρθρο 10 παράγραφος 2 στοιχείο ε) σε συνδυασμό με το άρθρο 11 παράγραφος 2].
- (⁶) Όλα τα κράτη μέλη της ΕΕ πλην της Δανίας και της Ιρλανδίας.
- (⁷) Όλα τα συμμετέχοντα κράτη μέλη ενσωμάτωσαν την οδηγία ΕΕΕ στις εθνικές τους νομοθεσίες το 2017 ή το 2018. Βλέπε πορεία υλοποίησης του Ευρωπαϊκού Δικαστικού Δικτύου: https://www.ejn-crimjust.europa.eu/ejn/EJN_Library_StatusOfImpByCat.aspx?CategoryId=120.
- (⁸) Το ΕΣΠΔ που συστάθηκε με το άρθρο 68 του ΓΚΠΔ διαδέχθηκε την ομάδα εργασίας που συστάθηκε με το άρθρο 29 της οδηγίας 95/46/ΕΚ, η οποία καταργήθηκε. Ομοίως με την ομάδα εργασίας του άρθρου 29, το ΕΣΠΔ απαρτίζεται από εκπροσώπους των εθνικών αρχών προστασίας δεδομένων και του ΕΕΠΔ.
- (⁹) Γνωμοδότηση 23/2018 της 26ης Σεπτεμβρίου 2018 επί των προτάσεων σχετικά με την ευρωπαϊκή εντολή υποβολής και την ευρωπαϊκή εντολή διατήρησης ηλεκτρονικών αποδεικτικών στοιχείων σε ποινικές υποθέσεις (άρθρο 70.1.β) (εφεξής «γνωμοδότηση ΕΣΠΔ 23/2018»), που είναι διαθέσιμη στη διεύθυνση: https://edpb.europa.eu/sites/edpb/files/files/file1/evidence_opinion_final_en.pdf.
- (¹⁰) <https://www.consilium.europa.eu/el/press/press-releases/2018/12/07/regulation-on-cross-border-access-to-e-evidence-council-agrees-its-position/#>.
- (¹¹) <https://www.consilium.europa.eu/el/press/press-releases/2019/03/08/e-evidence-package-council-agrees-its-position-on-rules-to-appoint-legal-representatives-for-the-gathering-of-evidence/>.
- (¹²) Σύσταση για απόφαση του Συμβουλίου που εγκρίνει την έναρξη διαπραγματεύσεων με σκοπό τη σύναψη συμφωνίας μεταξύ της Ευρωπαϊκής Ένωσης και των Ηνωμένων Πολιτειών της Αμερικής σχετικά με τη διασυνοριακή πρόσβαση σε ηλεκτρονικά αποδεικτικά στοιχεία στο πλαίσιο της δικαστικής συνεργασίας σε ποινικές υποθέσεις, COM(2019) 70 final.
- (¹³) Σύσταση για απόφαση του Συμβουλίου για την έγκριση της συμμετοχής σε διαπραγματεύσεις σχετικά με δεύτερο πρόσθετο πρωτόκολλο της σύμβασης του Συμβουλίου της Ευρώπης για το έγκλημα στον κυβερνοχώρο (CETS αριθ. 185), COM(2019) 71 final. Μέχρι στιγμής, όλα τα κράτη μέλη της ΕΕ έχουν υπογράψει τη σύμβαση του Συμβουλίου της Ευρώπης για το έγκλημα στον κυβερνοχώρο και για τα ηλεκτρονικά αποδεικτικά στοιχεία και σχεδόν όλα την έχουν επικυρώσει. Η Ιρλανδία και η Σουηδία βρίσκονται ακόμη στη διαδικασία επικύρωσης της σύμβασης για το έγκλημα στον κυβερνοχώρο. Η σύμβαση για το έγκλημα στον κυβερνοχώρο είναι διεθνής νομικά δεσμευτική πράξη η οποία απαιτεί από τα συμβαλλόμενα μέρη να ορίζουν συγκεκριμένα ποινικά αδικήματα που διαπράττονται κατά ή μέσω ηλεκτρονικών δικτύων στο εθνικό τους δικαίωμα και θεσπίζει ειδικές εξουσίες και διαδικασίες που επιτρέπουν στις εθνικές αρχές τους να διενεργούν τις ποινικές τους έρευνες, συμπεριλαμβανομένης της συλλογής αποδεικτικών στοιχείων για αδικήματα σε ηλεκτρονική μορφή. Ενισχύει επίσης τη διεθνή συνεργασία μεταξύ των συμβαλλόμενων μερών. Έχουν θεσπιστεί συγκεκριμένα μέτρα για την αντιμετώπιση των προκλήσεων που προκύπτουν από τη μεταβλητότητα των δεδομένων. Όσον αφορά αυτό το θέμα, η σύμβαση προβλέπει την ταχεία διατήρηση των αποθηκευμένων ηλεκτρονικών δεδομένων. Δεδομένου ότι η διαβίβαση εξασφαλισμένων αποδεικτικών στοιχείων στο αιτούν κράτος υπόκειται σε οριστική απόφαση επί επίσημου αιτήματος αμοιβαίας δικαστικής συνδρομής, η διατήρηση δεν υπόκειται στην πλήρη δέσμη των λόγων απόρριψης, συγκεκριμένα το διττό αξιόποινο απαιτείται μόνο σε εξαιρετικές περιπτώσεις (άρθρο 29).
- (¹⁴) Γνωμοδότηση 2/2019 του ΕΕΠΔ σχετικά με τη διαπραγματευτική εντολή για συμφωνία ΕΕ-ΗΠΑ όσον αφορά τη διασυνοριακή πρόσβαση σε ηλεκτρονικά αποδεικτικά στοιχεία και γνωμοδότηση 3/2019 του ΕΕΠΔ σχετικά με τη συμμετοχή στις διαπραγματεύσεις ενόψει ενός δεύτερου πρόσθετου πρωτοκόλλου της σύμβασης της Βουδαπέστης για τα εγκλήματα στον κυβερνοχώρο.
- (¹⁵) Διατίθεται στη διεύθυνση: <https://www.congress.gov/bill/115th-congress/house-bill/1625/text>.
- (¹⁶) https://edpb.europa.eu/our-work-tools/our-documents/letters/edpb-edps-joint-response-libe-committee-impact-us-cloud-act_fr.
- (¹⁷) <https://www.gov.uk/government/publications/ukusa-agreement-on-access-to-electronic-data-for-the-purpose-of-counteracting-serious-crime-cs-usa-no62019>.